

Dosarul nr. 3ra-316/2022
2-20056115-3ra-06042022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Chisilița)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

13 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Dmitri Melnic împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, persoane terțe Societatea cu Răspundere Limitată „Victorianova Prim” și executorul judecătoresc Ion Furdui cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 19 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, a fost casată hotărârea din 24 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 26 mai 2020 Dmitri Melnic a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin cererea din 07 februarie 2020, a solicitat operarea modificării privind înstrăinarea/dobândirea părții sociale (modificarea componenței asociațiilor) a SRL „Victorianova Prim” în Registrul de stat al persoanelor juridice în baza contractelor de donație a părților sociale, Midrigan Victor – 1% și Melnic Elena – 49% din capitalul social. La cererea depusă nu a primit nici un răspuns.

Astfel, în mod repetat, la 17 martie 2020 a expediat în adresa pârâtului o altă solicitare privind emiterea actului administrativ, iar la 09 aprilie 2020 a recepționat decizia contestată anexată la răspunsul pârâtului.

Reclamantul a menționat că, potrivit deciziei din 17 decembrie 2020, motivul refuzului a servit interdicția dispusă prin încheierile executorului judecătoresc Furdui Ion din 03 aprilie 2019 și 17 mai 2019 referitor la operarea înregistrărilor în actele de constituire și în Registrul de stat în ce privește reorganizarea SRL „Victorianova Prim” și modificarea statutului până la executarea completă a documentului executoriu.

A mai indicat că, interdicția aplicată de executorul judecătoresc se referă la „orice înregistrare în actele de constituire și în Registrul de Stat raportate reorganizării debitorului SRL „Victorianova Prim”, modificarea statutului până la executarea completă a documentului executoriu”. Înregistrarea în Registrul de Stat a modificărilor privind înstrăinarea/dobândirea părții sociale (modificarea componenței asociaților) nu este cuprinsă de interdicția aplicată.

Serviciul de înregistrare a unităților de drept mun. Chișinău prin soluția contestată a interpretat eronat documentul executoriu, depășind limitele acestuia. Unicul argument cu referire la art. 8 alin. (1) din Codul de executare și art. 13 alin. (1) lit.e) din Legea nr. 220-XVI din 19.10.2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, potrivit cărora, înregistrarea de stat a persoanei juridice nu se admite în cazurile stabilirii interdicției de înregistrare emisă de instanța judecătorească sau executorul judecătoresc, nu poate fi reținut, deoarece interdicția invocată de pârât nu se regăsește în actele executorului judecătoresc.

Totodată, în argumentarea celor relatate a făcut referire la art. 30 alin. (1) și (2) al Legii nr. 135 din 14.06.2007 privind societățile cu răspundere limitată, potrivit căruia, partea socială se consideră de drept a dobânditorului, în condițiile prezentei legi, de la data operării în Registrul de stat al persoanelor juridice a modificării privind înstrăinarea/dobândirea părții sociale, fără a fi necesară modificarea în acest sens a actului de constituire al societății. În cazurile prevăzute la alin. (1), modificarea privind înstrăinarea/dobândirea părții sociale va fi operată în Registrul de stat al persoanelor juridice la prezentarea actului juridic de înstrăinare/dobândire autentificat notarial, a hotărârii judecătorești sau certificatului de moștenitor.

Astfel, a susținut că, nu a solicitat înregistrarea reorganizării sau înregistrarea modificărilor în actele de constituire a SRL „Victorianova Prim” ce cad sub interdicția aplicată de executorul judecătoresc, iar interpretarea interdicțiilor la discreția proprie de către pârât constituie o penalizare exagerată și nemeritată, care aduce atingere dreptului la proprietate.

Reclamantul a afirmat că, interdicția executorului judecătoresc nu stabilește limitări la operarea modificărilor legate de înstrăinarea/obținerea cotelor părți în Registrul de Stat și este direct raportată patrimoniului SRL „Victorianova Prim”, care prin operarea modificării solicitate va rămâne neafectat și această modificare nu va avea careva impact nici asupra procedurii de executare.

Cu referire la calcularea termenelor de contestare a acțiunii, a relatat că, potrivit Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 1 din 18 martie 2020 (anexa 1

pct.l), pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar dacă au început, se suspendă pe toată durata stării de urgență.

De asemenea, a susținut că, i-a fost încălcat dreptul garantat prin art. 1 al Primului Protocol Adițional la Convenție, art. 46 al Constituției, art. 501 din Codul civil, care enunță principiul general al necesității respectării dreptului de proprietate al persoanei, or, cotele părți în întreprindere constituie pentru reclamant „o valoare patrimonială” în sensul normelor enunțate, iar instanța de judecată urmează să repare eroarea admisă.

A solicitat reclamantul Dmitri Melnic anularea deciziei Serviciului de înregistrare a unităților de drept mun. Chișinău a Departamentului de înregistrare și licențiere a unităților de drept a Agenției Servicii Publice din 17 februarie 2020 privind refuzul înregistrării și trecerii în Registrul de stat al persoanelor juridice a datelor cu privire la modificările componenței asociațiilor ale persoanei juridice SRL „Victorianova Prim”, ca ilegală; obligarea Serviciului de înregistrare a unităților de drept mun. Chișinău a Departamentului de înregistrare și licențiere a unităților de drept a Agenției Servicii Publice de a înregistra și trece în Registrul de stat al persoanelor juridice a datelor cu privire la modificările componenței asociațiilor ale persoanei juridice SRL „Victorianova Prim”, repararea prejudiciului cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 24 martie 2021 a fost admisă acțiunea depusă de Dmitri Melnic și a fost anulată decizia Departamentului de înregistrare și licențiere a unităților de drept al Agenției Servicii Publice din 17 februarie 2020 privind refuzul înregistrării de stat a modificărilor în Registrul de Stat al persoanelor juridice dosar nr. 1009600014144. A fost obligată Agenția Servicii Publice, să emită actul administrativ individual favorabil prin care să dispună înregistrarea modificărilor în actele de constituire și în datele din Registrul de stat al persoanelor juridice privind schimbarea componenței asociațiilor ale persoanei juridice SRL „Victorianova Prim”, înscrisă în Registrul de stat al persoanelor juridice cu nr. 1009600014144, în baza cererii depuse de Dmitri Melnic la 07 februarie 2020 (f.d.62—71).

Dispozitivul hotărârii din 24 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost notificat ÎP „Agenției Servicii Publice”, prin intermediul poștei electronice, la 25 martie 2021 (f.d.57).

La 25 martie 2021, ÎP „Agenția servicii Publice” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 24 martie 2021, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.59).

La 01 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, ÎP „Agenția Servicii Publice”, a recepționat hotărârea motivată a primei instanțe, iar la 01 iulie 2021, IP „Agenția Servicii Publice” a depus motivarea apelului (f.d.77-82).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul IP „Agenția Servicii Publice” împotriva hotărârii din 24 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin încheierea din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău au fost atrași în proces în calitate de persoane terțe SRL „Victorianova Prim” și executorul judecătoresc Ion Furdui (f.d. 107).

Prin decizia din 19 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de apel depusă de IP „Agenția Servicii Publice”, a fost casată hotărârea din 24 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de Dmitri Melnic a fost admisă. A fost anulată decizia Departamentului înregistrare și licențiere a unităților de drept al Agenției Servicii Publice din 17 februarie 2020 privind refuzul înregistrării de stat a modificărilor în Registrul de Stat al persoanelor juridice dosar nr. 1009600014144. A fost obligată IP „Agenția Servicii Publice”, să emită actul administrativ individual favorabil privind înregistrarea modificărilor în actele de constituire și în datele din Registrul de stat al persoanelor juridice privind schimbarea componenței asociațiilor ale persoanei juridice SRL „Victorianova Prim”, înscrisă în Registrul de stat al persoanelor juridice cu nr. 1009600014144, în baza cererii depuse de Dmitri Melnic, la 07 februarie 2020.

Pentru a decide astfel instanța de apel a stabilit că, deși concluziile primei instanțe expuse în hotărâre corespund circumstanțelor de fapt, dar prima instanță a omis să atragă în proces persoanele terțe SRL „Victorianova Prim” și executorul judecătoresc Ion Furdui, motiv din care instanța de apel a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii.

În acest sens, instanța de apel a aplicat prevederile art. 2, 11 alin. (1), 13 alin. (1) lit. e) și alin. (2), 15 alin. (1), 16 alin. (1) din Legea nr. 220 din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, art. 21 alin. (1) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iunie 2007 și a stabilit că Dmitri Melnic a solicitat înregistrarea modificărilor în Registrul de Stat al persoanelor juridice referitoare la modificarea componenței asociațiilor, care nicidecum nu corespunde cu interdicțiile aplicate de executorul judecătoresc prin încheierile din 03 aprilie 2019 și 17 mai 2019, ori, prin respectivele s-a interzis operarea modificărilor privind reorganizarea și modificarea statutului Societății cu Răspundere Limitată „Victorianova Prim”. Astfel, interdicțiile aplicate de executorul judecătoresc reflectă limitări ce țin de operarea modificărilor raportate patrimoniului Societății cu Răspundere Limitată „Victorianova Prim”, în măsura în care acestea vor asigura executarea obligațiilor pecuniare din actele executorii.

Totodată, instanța de apel a reținut că, art.8 alin.(6) din Legea nr. 220 din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, indică că, organul înregistrării de stat nu este în drept să refuze primirea cererii de înregistrare sau să solicite alte documente decât cele prevăzute de lege. Iar, în cazul în care Dmitri Melnic, a dobândit părțile sociale, în cotă de 1% și 49%, din capitalul social ale Societății cu Răspundere Limitată „Victorianova Prim”, prezentând în acest sens actele confirmatorii, autoritatea publică vizată nu-i poate crea impedimente la înregistrarea dreptului său în Registrul de Stat. Ori, într-o astfel de situație, refuzul comportă un caracter discreționar care poate genera impedimente la realizarea dreptului de proprietate al acestuia.

Prin urmare, în contextul celor enunțate, instanța de apel a atestat că prin refuzul autorității publice, Dmitri Melnic, se confruntă cu problema înregistrării de stat a proprietății legal dobândite, astfel, fiindu-i afectate interesele patrimoniale, urmare a căreia va fi privat de „speranță legitimă de a obține un bun”, încălcându-i-se art. 1 la Protocol adițional nr. 1 din Convenția Europeană. Ori, interesele reclamantului în desfășurarea activității economice, constituie interese patrimoniale protejate de art. 46 din Constituție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

La 18 februarie 2022 ÎP „Agenția Servicii Publice” a depus cerere de recurs motivată împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 19 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 24 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată sau declararea inadmisibilității cererii de chemare în judecată pe motiv că este depusă tardiv.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece sunt emise cu încălcarea esențială și aplicarea eronată a prevederilor legislației în vigoare.

A susținut că instanțele de judecată nu au ținut cont că acțiunea este tardivă, respectiv reieșind din prevederile art. 13 alin. (4) din Legea nr. 220 din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, decizia de a refuza înregistrarea poate fi contestat în instanța de judecată și poate fi anulată numai de instanța de judecată.

Astfel, acțiunea privind anularea deciziilor organului înregistrării de stat se înaintează nemijlocit în instanța de contencios administrativ. Actul administrativ contestat a fost emis la 17 februarie 2020, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă abia la 26 mai 2020. Ținând cont de faptul că reclamantul nu s-a încadrat în interiorul termenului de 30 de zile în care trebuia să conteste, a considerat că instanța urma a declara tardivă cererea de chemare în judecată.

A susținut că acțiunea este neîntemeiată, deoarece registratorul a constatat că în adresa ASP a parvenit spre executare încheierea din 03 aprilie 2019 privind procedura de executare nr. 032-811/19 și din 17 mai 2019 procedura de executare nr. 032-829/19 emisă de executorul judecătoresc Ion Furdui. Potrivit dispozitivului încheierii, executorul a dispus interzicerea Departamentului înregistrare și licențiere a unităților de drept orice înregistrare în actele de constituire și în Registrul de stat, în ce privește reorganizarea debitorului SRL „Victorianova Prim”, modificarea statutului pînă la executarea completa a documentului executoriu.

Astfel, prin interdicțiile date, se implica interdicția de efectuarea a oricărei modificare în Registrul de stat, ceea ce solicită reclamantul - înregistrarea renunțului constituie anume o modificare în Registrul de stat, ceea ce este inadmisibil și incompatibil interdicțiilor aplicate de executorul judecătoresc, iar aceasta prin prisma art. 13 lit.e) din Legea nr.220 din 19 octombrie 2007 și constituie temei de refuz în efectuarea modificărilor - stabilirii interdicției de înregistrare, emisa de instanța judecătorească sau de executorul judecătoresc. A considerat eronate concluziile reclamantului precum că, interdicțiile aplicate de executorul judecătoresc nu vizează și

nu cuprinde solicitarea sa, ori, este indicat expres în încheierile executorului judecătoresc că se interzice orice modificare în Registrul de stat, și alta abordare decât cu reținerea la orice modificare, nu poate fi aplicată, altfel, măsura dată de asigurare nu are nici o valoare.

Respectiv, registratorul a procedat întemeiat și legal atunci când a refuzat înregistrarea modificării deținătorilor cotei părți or, acestea sunt date implicit înscrise în registrul de stat al persoanelor juridice, motiv din care la existența unei asemenea interdicții este imposibil de a înregistra careva modificări de aceasta natura.

Totodată, instanțele de judecată nu au ținut cont de aplicarea obligatorie a prevederilor art. 17 lit. d) din Legea nr. 220 din 19 octombrie 2007.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a notificat la 21 ianuarie 2022 prin intermediul adresei electronice ÎP „Agenția Servicii Publice” copia dispozitivului deciziei din 19 ianuarie 2022, iar cererea de recurs motivată a fost depusă la 18 februarie 2022 (f.d. 157, 159).

În condițiile enunțate, recursul este depus la 18 februarie 2022 este în termen (f.d. 159-163).

La 12 aprilie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului și intervenienților accesorii copia recursului motivat depus de IP „Agenția Servicii Publice” cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, însă aceștia pînă la examinarea admisibilității recursului nu și-au valorificat dreptul de a depune referință.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de recurs depusă de IP „Agenția Servicii Publice” inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)- f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de

inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de IP „Agenția Servicii Publice” .

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru